

[19. 4.]

VERSLAG.

Het afdelingsonderzoek van het wetsontwerp tot verhooring der begrooting van uitgaven wegens den arbeid der gevangenen voor 1882, heeft aanleiding gegeven tot de volgende opmerkingen en beschouwingen.

Een deel der leden achtte de voorgenomen uitbreiding van den arbeid der gevangenen, ook in het belang van de zedelijkheid der laatsten, zeer wenschelijk, en waren met den Minister van oordeel, dat deze zaak geen uitstel lijdt. Anderen, hoewel de bedoeling toejuichende, oordeelden het onraadzaam thans, nu het gevangeniswezen in een tijd van overgang verkeert, den arbeid der gevangenen uit te breiden, hetgeen tevens eene vermeerdering der beambten en uitgaven met zich zou brengen. Ook werd gevraagd, of de mogelijkheid zal bestaan steeds in voldoende mate voor het verschaffen van arbeid zorg te dragen, en of door de te verwachten concurrentie de particuliere nijverheid niet te veel zal worden gedrukt.

Door sommigen werd het stelsel van arbeid of van dwangarbeid, zoo als zij het noemden, dat deze Minister schijnt

te willen invoeren, eene utopie genoemd, waarvan de onuitvoerbaarheid ongetwijfeld zal blijken. Vooreerst toch zal het, vreesde men, bezwaren ontmoeten bij de commissien van toezigt, en bovendien zal het toezien personeel zoo zeer uitgebreid en gewijzigd moeten worden, dat de daaruit voortvloeiende kosten verre zullen overtreffen hetgeen de verkoop der arbeidsproducten meer zal opleveren.

Ten slotte werd de wenschelijkheid uitgesproken van een onderzoek nopens de vraag, welke arbeid de meest geschikte voor cellulaire gevangenen is te achten.

Art. I.

Een lid oordeelde de som van f 36 200 te hoog. Daar toch dit ontwerp wel niet vóór het einde van dit jaar zal behandeld worden, meende hij dat met eene verhooring van bijv. f 16 000 had kunnen volstaan zijn.

De Commissie van Rapporteurs acht hiermede de openbare beraadslaging over dit wetsontwerp genoegzaam voorbereid.

Vastgesteld den 2den November 1882.

RUYS VAN BEERENBROEK.

REEKERS.

KIST.

RUTGERS VAN ROZENBURG.

DE RUITER ZYLKER.